

Uddannelsesplan for oplæring af Cytobioanalytiker Non-gynækologisk cytologi

Formål At beskrive de kompetencer nyansatte cytobioanalytikere, der er oplært i screening af cervixcytologiske prøver, som minimum skal opnå indenfor non-gynækologisk cytologi. Der tages udgangspunkt i den nyansattes faglige kvalifikationer.

Mål

Selvstændigt at kunne præparere, mikroskopere og diagnosticere non-gynækologisk cytologiske prøver

- Screene og fortolke non-gynækologiske cytologiske prøver
- Selvstændigt udarbejde mikroskopisvar
- Identificere abnorme cellefund, og udarbejde et diagnoseforslag
- Vurdere relevant patientdata i forbindelse med den non-gynækologisk cytologiske vurdering
- Udføre de laboratorieprocedurer, der benyttes i forbindelse med bearbejdelse af de non-gynækologisk cytologiske prøver
- Have viden om kvalitetssikring af non-gynækologisk cytologiske prøver fra prøvetagning til svarafgivelse

Tidsramme Såfremt den nyansatte ikke har erfaring med screening af non-gynækologiske prøver, foretages oplæringen ca. 3 mdr. for hver prøvetype. Som minimum vurderes 100 prøver for hver prøvetype fx screening, test, afmærkede prøver mv.

Læringen bygger på mesterlære princippet, hvor emnerne bliver gennemgået (typisk af cytobioanalytikerunderviseren) ved en dialogbaseret undervisningsform vekslende mellem mikroskopi og teori.

Dette suppleres med mikroskopi af non-gynækologiske prøver fra daglige/ rutine præparater.

Det anbefales at uddannelsesperioden afsluttes med en test. Testen kan bestå af 50 multiple choice spørgsmål, 20 spottestpræparater og 10 præparater til mikroskopi inspireret af QUATE testen.

Tjeklister

Urinvejene	Kan redegøre for/gennemgået Dato	Diagnosticere i samråd med bioanalytiker, der er specialist indenfor cytodiagnostik
Urinvejs cytologiske materialetyper		
<ul style="list-style-type: none"> • prøvetagning • præparationsteknik • PAP-farvningen • mikroskopi 		
Organisation i laboratoriet <ul style="list-style-type: none"> • prøvens flow 		
Klassifikation (WHO)		
Normale celler		
Egnedskriterier		
Inflammation, inflammatoriske celleforandringer og mikrobiologi		
Præmaligne og maligne forandringer i materiale fra urinvejene		
Supplerende analyser på materiale fra urinvejene <ul style="list-style-type: none"> • immuncytokemi • molekylære analyser 		
Test bestået og bedømt tilfredsstillende		
Antal screenede prøver		

Respirationsvejene	Kan redegøre for/gennemgået Dato	Diagnosticere i samråd med bioanalytiker, der er specialist indefor cytodiagnostik
Lungecytologiske materialetyper		
<ul style="list-style-type: none"> • prøvetagning • præparationsteknik • PAP-farvningen • MGG-farvning • mikroskopi 		
Organisation i laboratoriet <ul style="list-style-type: none"> • prøvernes flow 		
Klassifikation (WHO)		
Normale celler		
Egnethedskriterier		
Inflammation, inflammatoriske celleforandringer og mikrobiologi		
Præmaligne og maligne forandringer i materiale fra respirationsvejene		
Supplerende analyser på materiale fra respirationvejene <ul style="list-style-type: none"> • immuncytokemi • molekylære analyser 		
Test bestået og bedømt tilfredsstillende		
Antal screenede prøver		

Serøse væsker	Kan redegøre for/gennemgået Dato	Diagnosticere i samråd med bioanalytiker, der er specialist indefor cytodiagnostik
<ul style="list-style-type: none"> • prøvetagning • præparationsteknik • PAP-farvningen • MGG-farvning • mikroskopi 		
Organisation i laboratoriet <ul style="list-style-type: none"> • prøvens flow 		
Klassifikation (WHO)		
Normale celler		
Egnethedskriterier		
Inflammation, inflammatoriske celleforandringer og mikrobiologi		
Præmaligne og maligne forandringer i materiale		
Supplerende analyser på materiale fra serøse væsker <ul style="list-style-type: none"> • immuncytokemi • molekylære analyser 		
Test bestået og bedømt tilfredsstillende		
Antal screenede prøver		

Litteratur:

Merete Ringsholt, Pia Kopfe mfl. *Exfoliativ cytology*. Bioanalytikeruddannelsen København 2005

DeMay R. *The Art and Science of Cytopathology*, Chicago American Society of Clinical Pathologists Press, 1996.

Bibbo M, Wilbur D. *Comprehensive Cytopathology* 3 udgave, W.B. Saunders Company, 2008.

Mogens Vyberg. *Anvendt Immunhistokemi*. Bioanalytikeruddannelsen København 2007